

Koncepce oboru urologie

Zpracováno a schváleno výborem ČUS vedeným prof. M. Babjukem dne 29.4.2013. Na tvorbě dokumentu se podílelo také [Sdružení ambulantních urologů](#). Dokument byl opakovaně diskutován s celou členskou základnou ČUS.

Preambule:

Koncepce vychází ze zákonem stanovené definice urologie jako základního oboru s vlastním základním kmenem (Zákon č. 95/2004 Sb., ve znění zákona č. 189/2008 Sb., Vyhláška 286/2013 Sb.). Určuje optimální strukturu urologické péče. Je koncipována v souladu se systémem zdravotní péče České republiky a přihlíží k ekonomickým možnostem financování zdravotnictví. Zabezpečuje kontinuální rozvoj oboru.

1. Definice oboru

Urologie je medicínský obor, který se zabývá prevencí, diagnostikou, léčbou, dispenzarizací a výzkumem onemocnění uropoetického systému (choroby ledvin, horních a dolních močových cest), mužského pohlavního ústrojí a retroperitonea (včetně nadledvin), u dětí i dospělých. Charakter některých urologických onemocnění vede k prolínání i s jinými specializacemi (onkologie, endokrinologie, nefrologie, gynekologie, chirurgie, sexuologie, psychiatrie, traumatologie, dermatovenerologie, neurologie, radiologie, transplantologie a anesteziologie).

Místo oboru urologie jako jednoho ze základních oborů v systému specializačního vzdělávání upravuje Vyhláška č. 286/2013 Sb., kterou se změnila vyhláška č. 185/2009 Sb. o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů. Od roku 2011 (dle vyhlášky č. 361/2010 Sb., kterou se změnila vyhláška č. 185/2009 Sb.) se součástí urologie jako základního oboru stal i základní urologický kmen. Urologie je samostatným oborem vyučovaným na lékařských fakultách, je základním oborem specializační přípravy v rámci postgraduálního vzdělávání řízeného lékařskými fakultami a [Katedrou urologie IPVZ](#) (viz níže kapitola vzdělávání), je samostatným oborem v rámci České lékařské komory (ČLK), kde je reprezentován Oborovou komisí pro urologii, je zastoupen v České lékařské společnosti Jana Evangelisty Purkyně jako [Česká urologická společnost \(ČUS ČLS JEP\)](#). Obor urologie je rovněž základním samostatným oborem ve zdravotnickém systému Evropské unie ([UEMS – European Union of Medical Specialist](#) a [EBU - European Board of Urology](#)) a ve všech zemích EU.

Urologie systematicky zavádí do odborné praxe nové, vědecky ověřené poznatky medicíny a moderní přístrojovou techniku za dodržování principů medicíny založené na důkazech (EBM, evidence based medicine). Nedílnou součástí oboru se tak stává i použití nových technologií a přístupů, které nahrazují či doplňují standardní, urology prováděné diagnostické či terapeutické výkony. Aktuálně se to týká například využití robotické operativy k urologickým výkonům. Výbor ČUS

dokonce vytvořil v roce 2012 koncepci robotiky v urologii. Ta ale zatím nebyla realizována a je projednávána.

Cílem oboru je prodloužit život a zlepšovat kvalitu života pacientů s urologickými onemocněními. Snaží se průběžně zavádět nové formy diagnostiky a léčby, které jsou minimálně invazivní či neinvazivní, zvyšují efektivitu, a jsou ekonomicky rentabilní. Prioritní je vždy zájem nemocného, respektive jeho zdravotního stavu. Při volbě postupu přihlížíme i k ekonomické situaci plátců zdravotní péče daného nemocného, rozhodnutí však nesmí být v rozporu s pravidly "lege artis".

Některé oblasti urologie vyžadují zvláštní znalosti vzhledem k věku pacientů a určitým specifickým onemocněním. Patří sem na prvním místě dětská urologie a onko-urologie. Mají i vlastní systém dalšího vzdělávání formou certifikovaných kurzů. Certifikovaný kurz (dříve nástavbová atestace) definuje novelizující vyhláška MZ ČR, č. 286/2013 Sb. Formou certifikovaného kurzu si může urolog doplnit vzdělání také v oboru Intenzivní medicína (viz Věstník MZ ČR roč. 2010, částka 5). Zvláštní pozornost je věnována též oblastem andrologie, urogynekologie (ženská urologie) a neurourologie.

2. Cíle a úkoly oboru urologie

- Poskytovat komplexní preventivní, diagnostickou, léčebnou péči dospělým i dětem s vrozeným nebo získaným urologickým onemocněním. A to jak ve sféře ambulantní, tak nemocniční.
- V nemocniční péči zajišťovat konziliární službu a poradenskou činnost v problematice urologických onemocnění pro ostatní oddělení nemocnice a další zdravotnická zařízení především ve spádovém regionu.
- Zajišťovat konzultační činnost nemocničních oddělení pro urologické ambulance.
- Spolupodílet se na poradenské a posudkové činnosti.
- Podílet se na výzkumu urologických chorob, nových diagnostických postupů, operačních výkonů, nových léků.
- Zabezpečovat pregraduální, postgraduální a celoživotní kontinuální vzdělávání v oboru.
- Podílet se spolu s kompetentními orgány na tvorbě legislativy mající vztah k urologii.
- Adekvátní formou informovat odbornou i laickou veřejnost o situaci v oblasti společensky významných urologických onemocnění.
- Navazovat a udržovat mezinárodní spolupráci v oboru urologie, podílet se na mezinárodních akcích, zapojovat se do mezinárodních vědeckovýzkumných projektů.

3. Vymezení činnosti oboru urologie

Do péče (ambulantní, konziliární a nemocniční - standardní ev. i intenzivní) oboru urologie patří pacienti s chorobami seřazenými podle diagnostické kategorie Mezinárodní klasifikace nemocí 10.revize (MKN-10) – viz příloha 1.

4. Struktura urologických pracovišť

Ambulantní péče

Základním článkem urologické péče je síť samostatných (privátních) urologických ambulancí a ambulancí lůžkových urologických oddělení, kam jsou pacienti referováni praktickými lékaři, jinými specialisty a v menší míře přicházejí bez doporučení. Potřebný rozsah ambulantní péče mohou optimálně zajistit zhruba 3 urologové na 100 000 obyvatel, pracující v plném ambulantním úvazku. Konkrétní počet se může mezi jednotlivými regiony lišit a může být i vyšší vzhledem k lokální situaci (regionální dostupnost, dojezdy obyvatel za prací, stárnutí populace apod.).

Urologická ambulance musí být schopna stanovit (nebo vyloučit) diagnózu urologického onemocnění prostřednictvím vyšetření nevyžadujících hospitalizaci. Dále zajišťuje konzervativní léčbu urologických onemocnění, doléčování po operačních výkonech a zabývá se dispenzarizací a prevencí urologických onemocnění. Ambulantní pracoviště provádí základní chirurgické výkony menšího rozsahu nevyžadující hospitalizaci. Na specifická diagnostická vyšetření a operační léčbu je pacient odeslán s náležitou dokumentací na lůžkové oddělení, obvykle regionálně, případně dle charakteru onemocnění a plánované léčby na specializovaná pracoviště. Po ukončení nemocniční léčby jsou pacienti předáváni zpět odesílajícímu ambulantnímu urologovi. Urologická ambulance musí být dle platné vyhlášky dostupná do 45 minut (Příloha č. 1 k nařízení vlády č. 307/2012 Sb).

Věcné, technické a personální vybavení ambulancí určují vyhlášky MZ. Z personálního hlediska pracuje v mimonemocničních ambulancích obvykle jeden urolog na plný úvazek, v optimálním případě 5 dní v týdnu. Na případně nezabezpečené zbylé dny má domluvenou péči pro své pacienty s jinými ambulantními zařízeními. Ambulantní urolog má, v případě svého zájmu a v případě souhlasu primáře/ přednosty příslušného urologického zařízení, možnost práce na částečný úvazek v lůžkovém nemocničním zařízení včetně možnosti provádění menších operačních výkonů a pohotovostních služeb. Mimonemocniční ambulance zajištěné skupinami urologů z lůžkových zařízení pracujících na úvazek 0,2 a méně jsou považovány pouze za péči doplňkovou a nemohou tvořit páteř ambulantní urologické sítě.

Ambulance je materiálně a technicky vybavena tak, aby byla schopna poskytovat celý rozsah ambulantní urologické péče. Patří sem zejména sady jednorázových a permanentních katétrů, vyšetřovací lůžko, sonograf včetně sondy pro malé orgány a sondy transrektální s možností cíleného odběru tkáně prostaty, bioptická pistole, uroflowmetr ev. kompletní urodynamická aparatura, uretrocystoskop rigidní i flexibilní, vyšetřovací endoskopické křeslo. Ordinance s neúplnou základní výbavou nemohou poskytovat celý rozsah ambulantní péče, jejich počet by měl být do budoucna minimalizován.

Zdravotní dokumentace dle současných předpisů je většinou souběžně vedena v papírové i elektronické podobě.

Výkony, které je možné provádět na plně vybavené urologické ambulanci a jejich kódy, jsou uvedeny v příloze č. 2.

Lůžková péče

V roce 2012 bylo v ČR 1560 urologických lůžek, na nichž pracovalo 304,8 lékaře (ÚZIS - Zdravotnické noviny, 10.6.2013, 62(12): 4). Při 10,5 mil. obyvatel v ČR to znamená 6730 obyvatel na jedno lůžko. Tento poměr považujeme za vhodný a přiměřený, nevýhodou je disproporce mezi kraji (je v rozmezí od 5 do 10 tisíc obyvatel na lůžko).

Základní strukturu lůžkové urologické péče v ČR tvoří standardní lůžková urologická oddělení a specializovaná urologická pracoviště. Tuto síť na některých místech doplňují urologické ordinariáty (novější terminologií označován spíše jako spojený lůžkový fond - SLF), případně zařízení poskytující tzv. jednodenní chirurgii, v terminologii plátců zdravotní péče označovanou jako jednodenní péče na lůžku (JPL). Z hlediska koncepce oboru urologie je SLF v určitém rozporu se statutem urologie jako základního oboru se samostatným kmenem. Tato jednotka proto nemůže tvořit významnou část sítě, její vznik je možný pouze v odůvodněném případě k zajištění dostupnosti péče po předchozí dohodě s Českou urologickou společností. Převádění standardních lůžek na lůžka SLF je jednoznačně spojeno se snížením rozsahu poskytované urologické péče a odbornou společností není obecně podporováno, neboť většinou zhorší dostupnost urologické péče.

Standardní lůžkové urologické pracoviště má samostatné vedení podřízené přímo managementu nemocnice, má vlastní lůžkovou stanici a dostupná lůžka intenzivní a pooperační péče (vlastní nebo v rámci anesteziologicko-resuscitačních oddělení). Personálně je zabezpečeno minimálně 3 urology se specializovanou způsobilostí pracujícími v úvazku každý minimálně 0,8 (bez pohotovostních služeb). Rozsah činnosti ve zdravotnické oblasti a základní požadavky na technické vybavení se rámcově shodují s požadavky Akreditační komise Ministerstva zdravotnictví ČR na akreditovaná pracoviště 1. typu. Viz vybrané požadavky v příloze č. 3. Je nutno zde upozornit, že požadavky akreditační komise sledují hlavně dostatečnou kvalitu postgraduálního vzdělávání rezidentů a některé dílčí požadavky není nezbytně nutné splňovat pro zajištění kvalitní urologické péče.

Specializovaná urologická pracoviště jsou zřizována zejména v rámci zdravotnických zařízení krajského typu a ve fakultních nemocnicích (v budoucnu univerzitní pracoviště). Rozsah činnosti ve zdravotnické oblasti a minimální požadavky na technické vybavení se v podstatě shoduje s požadavky Akreditační komise Ministerstva zdravotnictví ČR na akreditovaná pracoviště 2. typu. Viz vybrané požadavky v příloze č. 3. Tato zařízení provádějí celý rozsah lůžkové péče včetně specializovaných operačních výkonů i komplexních diagnostických postupů. Mimo jiné sem patří i klíčové výkony v oblasti onko-urologie, u nichž je doporučen minimální počet (radikální cystektomie, radikální prostatektomie, radikální nefrektomie a resekce ledviny). Univerzitní pracoviště se kromě specializované léčebné péče zaměřují také na pregraduální a postgraduální výuku, respektive na plnění vědeckých a výzkumných úkolů.

Dle potřeby je v některých místech síť doplněna pracovišti tzv. spojeného lůžkového fondu (SLF), jemuž částečně odpovídá dřívější urologický ordinariát. Pracoviště musí splňovat požadavky technického vybavení a personálního zabezpečení dané platnými vyhláškami (Vyhláškou 99/2012 Sb., respektive 92/2012 Sb.). Zcela zásadní je zde zajištění péče lékařem se specializovanou způsobilostí v oboru urologie 5 dní v týdnu v rozsahu potřebném k ošetření hospitalizovaných pacientů. V době

jeho nepřítomnosti a v mimopracovní době je dostupný trvale telefonicky a s nepřetržitou fyzickou dostupností do 20 minut. Viz vyhláška 99/2012 Sb. část Požadavky na personální zabezpečení lůžkové péče Část I Společné požadavky na personální zabezpečení lůžkové péče.

SLF není samostatným urologickým pracovištěm a v jeho rámci proto může být prováděn pouze omezený rozsah urologických výkonů. Jedná se o výkony tzv. jednodenní chirurgie, výkony, které může provádět jeden urolog s asistentem podle Sazebníku zdravotních výkonů a některé další vybrané výkony. Konkrétní výkony, které je možné provádět v rámci SLF jsou uvedeny v příloze č. 4.

SLF poskytující urologickou péči musí mít smluvně zajištěnou návaznost na urologické zařízení vyššího typu umožňující řešení možných vzniklých závažných komplikovaných stavů.

Výkony poskytované na zákrokových sálkách a v rámci jednodenní péče na lůžku

V souladu s moderními trendy spojenými se zaváděním méně invazivních výkonů a s minimalizováním doby hospitalizace lze vybrané výkony provádět ve zvláštním režimu.

- a. Režim zákrokových sálků (ZS) umožňuje provádět některé menší výkony v rámci urologických ambulantních pracovišť. Jedná se o výkony, které vyžadují krátkou anestézii a dospání pacienta, ale umožňují dimisi v den výkonu, tedy bez hospitalizace pacienta. Patří sem jednak výkony, které vyžadují podání anestézie jen ve vybraných případech (např. biopsie prostaty, cystoskopie), dále jednodušší urologické výkony, kde lze propustit pacienta do domácího ošetřování v den výkonu. Přesně výkony dle sazebníku výkonů uvádí příloha č. 5.

Personální zabezpečení musí odpovídat podmínkám daným Vyhláškou 99/2012 Sb. a být v souladu s registračním listem prováděného výkonu. Je zde nutný jeden urolog se specializovanou způsobilostí přítomný pouze v době vykonávání výkonu a v jeho bezprostředním období. Riziko komplikací je zcela minimální, zajištění pohotovostní služby není nutné, je nutno ale mít domluveno ošetření pacientů v zařízeních s fungující urologickou ústavní pohotovostní službou. Technické a věcné vybavení musí odpovídat podmínkám daným Vyhláškou 92/2012 Sb. a být v souladu s registračním listem prováděného výkonu.

- b. Režim tzv. jednodenní péče na lůžku (JPL) umožňuje provádění menších urologických výkonů, které vyžadují podání anestézie a krátkodobou (maximálně 24 hodinovou) hospitalizaci. Poskytování JPL je možné po splnění následujících podmínek: Personální zabezpečení, technické a věcné vybavení musí odpovídat podmínkám daným vyhláškami (Vyhláškou 99/2012 Sb., respektive 92/2012 Sb.) a být v souladu s registračním listem prováděného výkonu. Vzhledem k riziku komplikací a potenciální nutnosti následných výkonů, respektive delší hospitalizace, musí být zajištěna spolupráce se standardním nebo specializovaným urologickým oddělením. Jsou-li poskytovatelé JPL a lůžkové urologické péče součástí jiného právního subjektu, musí být spolupráce zajištěna smluvně. Výkony, které lze provádět v režimu JPL uvádí příloha č. 6.

Organizace lůžkových urologických pracovišť se řídí dle platných právních předpisů:

- Sbírka zákonů č. 372 / 2011 - ZÁKON ze dne 6. listopadu 2011 o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)
- Sbírka zákonů č. 92 / 2012 VYHLÁŠKA ze dne 15. března 2012 o požadavcích na minimální technické a věcné vybavení zdravotnických zařízení a kontaktních pracovišť domácí péče
- Sbírka zákonů č. 99 / 2012 VYHLÁŠKA ze dne 22. března 2012 o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb
- Sbírka zákonů č. 307 / 2012 NAŘÍZENÍ VLÁDY ze dne 29. srpna 2012 o místní a časové dostupnosti zdravotních služeb a) včetně příloh 1 a 2)
 - Pro ambulantní urologickou péči platí dojezdová doba 45 minut, u lůžkové péče 75 minut.
 - Čekací doba na endoskopické vyšetření je maximálně 4 týdny, na sonografii 2 týdny, počítačovou tomografii 3 týdny, magnetickou rezonanci 5 týdnů.
- Sbírka zákonů č. 373 / 2011 ZÁKON ze dne 6. listopadu 2011 o specifických zdravotních službách

5. Traumatologická péče

Tato péče u urologických traumat na všech třech stupních musí být prováděna urology. Urolog musí být nedílnou součástí všech Traumacenter. Urologická poranění urologických orgánů musí být prováděna kvalifikovaným urologem kvůli zabezpečení optimálního výsledku. Jako příklad je možno uvést úrazy ledvin, kdy pouze urolog je schopen provést záchovný výkon místo nadbytečné nefrektomie. Dále je třeba, aby u výkonů ostatních odborností, kde je riziko poranění urologických orgánů, byl dostupný urolog. Příkladem jsou chirurgické a gynekologické operace v malé pánvi s rizikem poranění močových cest.

Právní předpis:

Věstník Ministerstva zdravotnictví ročník 2008 částka 6, vydáno 28. listopadu 2008, Sdělení 10 Traumatologická péče v České republice, s. 55-63.

6. Odborné řízení oboru

Odborné řízení oboru primárně provádí výbor [České urologické společnosti \(ČUS\)](#) ČLS JEP. ČUS ČLS JEP spolupracuje zejména s MZd ČR (mj. s akreditační komisí pro urologii a Katedrou urologie [IPVZ](#)), s Oborovou komisí pro urologii [Vědecké rady ČLK](#) a s ostatními odbornostmi.

7. Mezinárodní spolupráce

Hlavním partnerem České urologické společnosti ČLS JEP je [Evropská urologická asociace \(EAU\)](#) a spolupracující organizace, zejména [EBU \(European board of Urology\)](#). EAU zajišťuje odbornou kvalitu oboru, mj. vypracovává doporučené postupy pro jednotlivé urologické diagnózy. EBU se zabývá zejména postgraduálním vzděláváním, jeho kontrolou a celoživotním vzděláváním. ČUS vysílá dva národní delegáty, kteří se podílejí na práci EBU a účastní se pravidelně jeho zasedání.

8. Vzdělávání pracovníků v oboru urologie

Toto vzdělávání lze dělit na pregraduální, specializační (postgraduální) a celoživotní. Pregraduální probíhá na 7 lékařských fakultách buď zcela samostatně (1. LF UK Praha, 2. LF UK Praha, LF Plzeň) či v rámci výuky chirurgických oborů (3. LF UK Praha, LF Brno, LF Hradec Králové, LF Olomouc). Za optimální variantu považujeme zcela samostatné pregraduální vzdělávání.

Specializační vzdělávání v urologii je zcela samostatné, definuje jej Zákon 346/2011 Sb. Specializovanou způsobilost získává lékař po minimálně 5 letech přípravy. Průběh a rozsah vzdělávání v urologii včetně definice akreditovaných pracovišť se řídí dle [vzdělávacího programu v oboru urologie](#). Poradním orgánem [MZ ČR](#) v oblasti vzdělávání je Akreditační komise pro urologii. Komise mj. uděluje jednotlivým pracovištím akreditace k výuce v rozsahu urologického kmene, akreditace 1. typu a akreditace 2. typu (vyšší). Komise určuje požadované personální a technické vybavení pro jednotlivé typy akreditací a doporučené minimální počty výkonů. Komise vypracovává i výše zmíněný vzdělávací program. Praktická realizace postgraduálního vzdělávání v oboru urologie je řízena jednotlivými fakultami. Jejich činnost koordinuje Specializační oborová rada (SOR) pro urologii tvořená 7 členy, po jednom z každé lékařské fakulty. Mj. organizuje povinné kurzy a atestace dle vzdělávacího programu.

Po absolvování specializačního vzdělávání v urologii lze formálně prohlubovat vzdělání formou certifikovaných kurzů. Certifikovaný kurz (nástavbová atestace) definuje §21e Zákona 95/2004 Sb. Konkrétně se jedná o dvouleté certifikované kurzy v oboru dětská urologie, onkourologie a intenzivní medicína. Vzdělávání v certifikovaných kurzech nepatří pod jednotlivé lékařské fakulty, ale řídí jej [IPVZ](#).

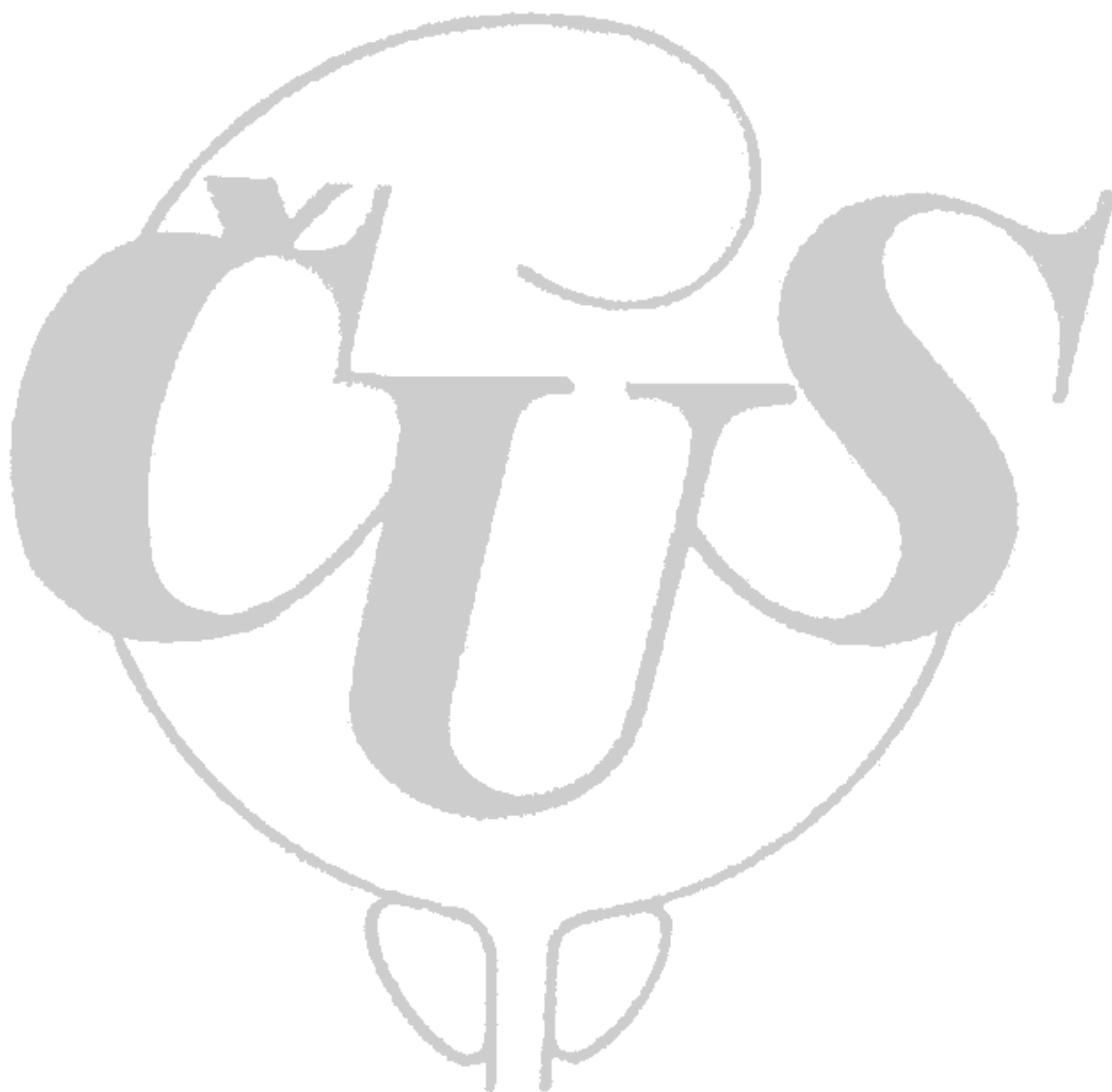
Náplň specializačního vzdělávání je komplexní, nediferencuje ambulantní a lůžkovou činnost. Specifické znalosti získává lékař praxí a celoživotním vzděláváním. Celoživotní vzdělávání je pro urology v ČR povinné ze zákona 346/2011 Sb. a dle [stavovského předpisu České lékařské komory č. 16](#).

Další vzdělávání ve směru pedagogickém a vědeckém (získání titulu Ph.D., docent či profesor) v oboru urologie probíhá na jednotlivých lékařských fakultách majících příslušnou speciální akreditaci pro daný typ vzdělávání.

Citované zákony a předpisy týkající se vzdělávání:

- (1) Zákon 346/2011 Sb. Účinnost od 29.11.2011. Jedná se novelu zákona 95/2004 Sb. Zákon ze dne 29. ledna 2004 o podmínkách získávání a uznávání odborné způsobilosti a specializované způsobilosti k výkonu zdravotnického povolání lékaře, zubního lékaře a farmaceuta.
 - a. Zákon 346/2011 Sb., část šestá Specializační vzdělávání a celoživotní vzdělávání § 22 Celoživotní vzdělávání
- (2) Vyhláška č. 286/2013 Sb., ze dne 5. září 2013, kterou se mění vyhláška č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů, ve znění vyhlášky č. 361/2010 Sb.
- (3) Vzdělávací programy
 - a. Vzdělávací program v oboru urologie je kompletně uveden ve [Věstníku MZ ČR ročník 2011 částka 5 vydané 23.5.2011](#)

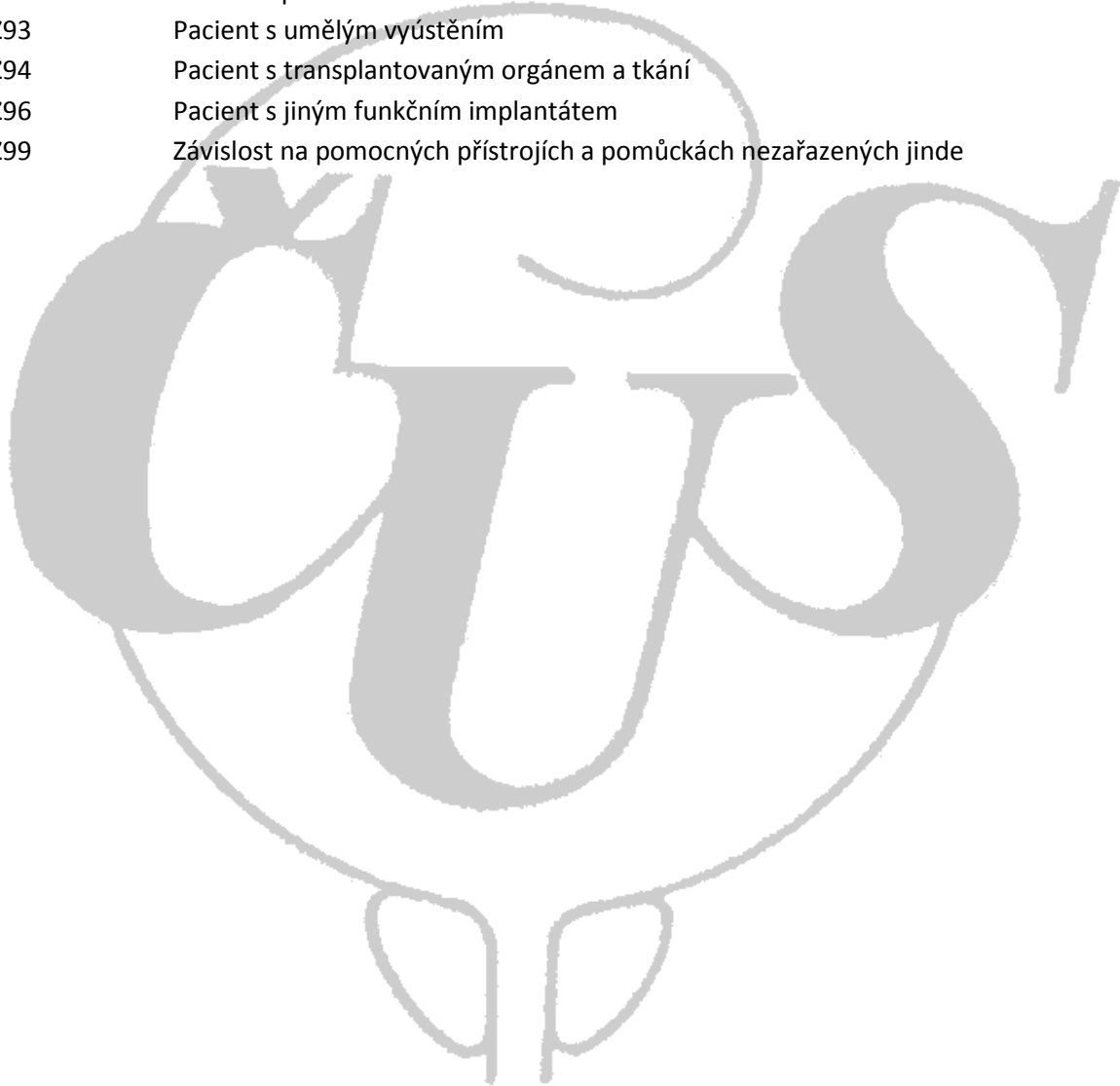
- b. Dětská urologie a intenzivní medicína jsou definovány dle Příloha č. 2 k vyhlášce č. 185/2009 Sb. Vzdělávací programy lze nalézt ve Věstníku MZ ČR 2010 částka 5 vydané 30. dubna.
- c. Vzdělávací program unkourologie bude vydán nejdříve během roku 2014

Příloha č. 1: Diagnózy dle MKN, 10. revize, které patří do oboru urologie.

A41.9	Septikémie, NS
A50 – A 64	Infekce přenášené převážně sexuálním způsobem
C48.0	Zhoubný novotvar retroperitonea a peritonea
C60 - C63	Zhoubné novotvary mužských pohlavních orgánů
C64 - C68	Zhoubné novotvary močového ústrojí
C74	Zhoubný novotvar nadledviny
D07.4	Carcinoma in situ jiných a pohlavních orgánů
D09.0	Carcinoma in situ jiných a neurčených lokalizací
D29	Nezhoubné nádory mužských pohlavních orgánů
D30	Nezhoubný novotvar močových orgánů
D40	Novotvar nejistého nebo neznámého chování mužských pohlavních orgánů
D41	Novotvar nejistého nebo neznámého chování močových orgánů
E 29	Testikulární dysfunkce
E 89	Testikulární hypofunkce po operačních a jiných zákrocích
F 52	Sexuální poruchy, které nejsou způsobeny organickou poruchou nebo nemocí – v kodu je obsažena předčasná ejakulace, dyspareunie a snížené libido, impotence psychogenního původu
F 64	Poruchy pohlavní identity
F98	Neorganická enuréza
I 77.1	Zúžení – striktura tepny
I82.3	Embolie a trombóza renální – ledvinné-žilý
I86.1	Varixy šourku
N10 - N 16	Tubulointerstiální onemocnění ledvin
N17 - N19	Selhání ledvin
N20 - N23	Urolitiáza
N25 - N29	Jiné nemoci ledvin a močovodů
N30 - N39	Jiné nemoci močové soustavy
N40-N51	Nemoci mužských pohlavních orgánů
Q05	Spina bifida - rozštěp páteře
Q53-Q56	Vrozené vady pohlavních orgánů
Q60-Q64	Vrozené vady močové soustavy
Q 99.9	Abnormalita chromosomů – delece Y chromosomu, porucha AR receptoru, genetické syndromy...)
R10	Břišní a pánevní bolest
R104	Jiná a neurčená břišní bolest
R11	Nauzea a zvracení
R18	Ascites
R19	Jiné příznaky a znaky týkající se trávicí soustavy a břicha
R30 - R 39	Příznaky a znaky týkající se močové soustavy
R 80 - R 82	Abnormální nálezy při vyšetření moči
S31	Otevřená rána břicha, dolní části zad a pánve
S35.4	Poranění krevních cév ledviny
S35.9	Poranění neurčených krevních cév v úrovni břicha dolní části zad a pánve

S37	Poranění pánevních orgánů
S38	Rozdrcení a traumatická amputace části břicha, dolní části zad a pánve
S39	Jiná a neurčená poranění břicha, dolní části zad a pánve
T190	Cizí těleso v močovém a pohlavním ústrojí
T78	Nepříznivé účinky nezařazené jinam
T79	Některé časné komplikace úrazů
T80-T88	Komplikace zdravotní péče nezařazené jinde
Z90	Získané chybění orgánu nezařazené jinde
Z92	Lékařské péče v osobní anamnéze
Z93	Pacient s umělým vyústěním
Z94	Pacient s transplantovaným orgánem a tkání
Z96	Pacient s jiným funkčním implantátem
Z99	Závislost na pomocných přístrojích a pomůckách nezařazených jinde

Příloha č. 2: Výkony a kódy plně vybavené urologické ambulance

- 09115 odběr biologického materiálu jiného než krev na kvantitativní bakteriologické vyšetření
- 09119 odběr krve ze žíly u dospělého nebo dítěte nad 10 let
- 09121 punkce parenchym. orgánu nebo dutiny
- 09123 analýza moči chemicky
- 09133 sedimentace erytrocytů
- 09135 UZ vyšetření pouze jednoho orgánu v několika rovinách
- 09137 UZ vyšetření dvou orgánů v několika rovinách
- 09139 UZ vyšetření tří a více orgánů v několika rovinách
- 09213 neodkladná kardiopulmonální resuscitace základní á 15 minut
- 09215 injekce i. m., s. c., i. d.
- 09216 injekce do měkkých tkání nebo intradermální pupeny v rámci reflexní léčby
- 09219 intravenózní injekce u dospělého či dítěte nad 10 let
- 09220 kanylace periferní žíly včetně infúze
- 09223 intravenózní infúze u dospělého nebo dítěte nad 10 let
- 09233 injekční okrsková anestézie
- 09235 odstranění malých lézí kůže
- 09237 ošetření a převaz rány včetně ošetření kožních a podkožních afekcí do 10 cm²
- 09239 sutura rány a podkoží do 5 cm
- 09249 katetrizace močového měchýře u muže jednorázová
- 09253 uvolnění prepucia, včetně neoperační repozice parafimozy
- 09509 ošetření handicapovaného pacienta
- 09511 minimální kontakt lékaře s pacientem
- 09513 telefonická konzultace ošetřujícího lékaře pacientem
- 09519 konzilium specialistou - návštěva specialisty u pacienta
- 09527 prohlídka zemřelého - mimo lůžkové oddělení
- 09550 signální výkon - informace o vydání rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti nebo rozhodnutí o potřebě ošetřování (péče)
- 09551 signální výkon - informace o vydání rozhodnutí o ukončení dočasné pracovní neschopnosti n nebo rozhodnutí o ukončení potřeby ošetřování (péče)
- 51825 sekundární sutura rány
- 76021 komplexní vyšetření urologem 2
- 76022 cílené vyšetření urologem 2
- 76023 kontrolní vyšetření urologem 2
- 76113 elektromyografie (ev. přičti k zákl. urodynamickému výkonu)
- 76114 elektromyografie s nácvikem mikce (ev. přičti k zákl. urodynamickému výkonu)
- 76125 uroflowmetrie
- 76127 cystometrie plnicí
- 76129 synchronní urodynamický záznam
- 76131 uretrální tlakový profil
- 76133 kalibrace uretry ženy
- 76211 katetrizace močového měchýře permanentní cévkou
- 76213 katetrizace močového měchýře permanentní cévkou dlouhodobá
- 76215 katetrizace ureteru; nebo extrakce konkrementu z močovodu, nebo discize
- 76217 výplach měchýře, odstranění koagul, ev. instilace terapeutika do měchýře (katetrizace není započtena)
- 76219 zavedení endoprotézy (wallstentu, urospirály) do uretry (jako samostatný výkon)
- 76221 dilatace striktury uretry ženy

76223 dilatace striktury uretry muže
76225 suprapubická punkce měchýře jehlou
76231 penis – intrakavernózní injekce vazoaktivních látek
76233 aspirace hydrokely
76251 biopsie varlete oboustranná
76253 biopsie z penisu
76255 punkční biopsie prostaty
76317 výměna epicystostomie
76319 frenuloplastika jako samostatný výkon
76329 snesení perigenitálních kondylomat
76365 punkční epicystostomie
76395 meatotomie a rekonstrukce
76397 incize a drenáž periuretrálního abscesu, hematomu
76399 operace karunkuly nebo prolapsu uretry (včetně zavedení perm. cévky)
76425 repozice parařímózy nebo uvolnění prepucia; děti od 3 let a dospělí
76427 operace římózy
76449 incize a drenáž abscesu skrota, varlete a nadvarlete jednostranná
76497 výměna nefrostomie
76511 výkon flexibilním cystoskopem
76531 cystouretrieoskopie
76551 perkutánní punkce a ev. sklerotizace cysty ledviny nebo drenáž abscesu ledviny jednostranná
76555 koagulace v měchýři nebo uretře, discize ureter. ústí
snesení ureterokély (příčti k cystoskopii)
76565 biopsie ev. extrakce z měchýře - cizí těleso, konkrement,
stent (příčti k cystoskopii)
76567 aplikace terapeutik do stěny měchýře, ev. uretry (teflon, kolagen, apod.) - příčti k cystoskopii
76801 použití televizního řetězce
81347 analýza moči chemicky a mikroskopicky
89511 uz intrakavitální vyšetření

Příloha č. 3: Požadavky na technické vybavení a počty prováděných výkonů („logbook pracoviště“) převzaté z: Dotazník k žádosti o udělení statutu akreditovaného pracoviště v oboru: Urologie

Akreditační komise pro urologii Ministerstva zdravotnictví ČR. [Aktuální žádost](#) viz webová stránky MZ ČR.

Výkon	Počet požadovaný pro pracoviště:	
	I. typu	II. typu
Adrenalektomie (jako samostatný výkon)		5
Z toho:	otevřená	
	laparoskopická či robotická	2
Nefrektomie či nefroureterektomie	20*	60
Z toho:	otevřená	20
	laparoskopická	20
Resekce ledviny	*	25
Z toho:	otevřená	15
	laparoskopická	10
	robotická	
Transplantace ledviny		
Retroperitoneální lymfadenektomie, retroperitoneální tumory		
Perkutánní nefrostomie	10	20
Perkutánní výkon na ledvině (zejména extrakce konkrémentu)		20
Jiné operace na ledvině (pyeloplastika, nefropexe)		10
Z toho:	otevřená	
	laparoskopická	
	robotická	
Ureteroskopie diagnostická i terapeutická	40	70
Z toho flexibilní		5
Otevřené či laparoskopické operace pro nefro- a ureterolitiázu		
Extrakorporální litotrypsie rázovou vlnou (LERV)		
Operace močového traktu nezařazené jinde (ureterorafie, ureterocystoneoanastomóza, ureterektomie)		5
Cystektomie včetně laparoskopické či robotické		10
Typ derivace	Ortotopická neovezika	
	Ureteroileostomie	
	Jiné (sigma-rektum pouch, ureterostomie, bez derivace, heterotopická neovezika)	
Jiné operace močového měchýře (cystolitomie, divertikulektomie apod.)		
Cystoskopie včetně biopsie, extrakce stentu a pod.	200	300
Ascendentní ureteropyelografie, zavedení ureterálního stentu	50	100
Punkční epicystostomie	5	20

Transuretrální operace močového měchýře		100	150
Punkční biopsie prostaty (pod ultrasonografickou kontrolou)		75	150
Operace prostaty pro BPH celkem		50	80
Z toho:	Transuretrální operace prostaty (TURP, PVP, HoLEP apod.)	40	60
	Otevřená prostatektomie	5	5
Radikální prostatektomie			30
Z toho:	otevřená		
	laparoskopická		
	robotická		
Operace striktury uretry		10	40
Z toho:	Optická uretrotomie		
	Uretroplastika		
Operace pro stresovou inkontinenci žen i mužů, pro veziko-vaginální píštěl			15
Operace na zevním genitálu celkem (operace hydrokély, spermatokély, orchiektomie, orchidopexe, operace fimózy, frenula, varikokély, operace kondylomat apod.)		150	150
Z toho:	Cirkumcize, frenuloplastiky		
	Operace varikokély		
	Operace pro karcinom penisu		
	Skrotální orchiektomie		
	Radikální orchiektomie		
	Orchidopexe		
Ilioinguinální lymfadenektomie			
Ostatní nezařazené jinde (event. specifikujte pod tabulkou)			
Celkem výkonů		1000	1600
Celkem výkonů		otevřeně (bez LERV)	250 400
Celkem výkonů		endoskopicky (bez LERV)	700 1000
Celkem laparoskopicky			50
Celkem roboticky		jen pracoviště s robotem	
Operace (endoskopické i otevřené, LERV) provedené u dětí (do 18 let)			

*provedené počty nefrektomie a resekce ledviny se u pracovišť I. typu sčítají
Schváleno Akreditační komisí MZ ČR pro urologii 7.12.2012

Seznam techniky používané pro diagnostickou a léčebnou činnost na pracovišti

Požadavky na technické vybavení akreditovaných pracovišť urologie

Přístroj	Specifikace	Minimální počet		
		Akreditace pro kmen	Akreditace I.typ	Akreditace II.typ
Cystoskop	Rigidní	2	2	4
	Flexibilní	1	1	2
Resektoskop	Monopolární	2	2	3
	Bipolární		doporučeno	1
Ureteroskop	Rigidní	1	1	2
	Flexibilní			1
Nefroskop				1
Intrakorporální litotripse		1	1	1
Laser	Ho: YAG		doporučeno	1
	Green light			
	Jiný			
Laparoskopická věž a instrumentárium				1
Ultrazvuk	USG přístroj	1	1	2
	Břišní sonda	1	1	2
	TRUS sonda	1	1	1
	Vysokofrekvenční sonda (na genitál)	1	1	1
	Laparoskopická sonda			doporučeno
	Doppler	1	1	1
Extrakorporální litotryptor				1*
Operační robot				
Operační stoly	Otevřená operativa	1	1	1
	Endoskopický stůl	1	1	1
	Ambulantní endoskopický stůl	1	1	1
	RTG stůl	1	1	1
Urodynamika	uroflowmetr	1	1	1
	invazivní urodynamika	1	1	1
Pečatící zařízení	LigaSure®, harmonický skalpel apod.			1
Bioptická pistole		1	1	2

* Možno smluvně zajistit v jiném zařízení

Zpracovala Akreditační komise MZ ČR pro urologii 7.12.2012

Příloha č. 4: Výkony, které lze provádět v rámci spojeného lůžkového fondu (SLF)

76215	katetrizace nebo extrakce konkrementu z močovodu
76217	výplach měchýře, odstranění koagul, event. instalace terapeutika do měchýře / katetrizace není započtena/
76219	zavedení endoprotézy (Wallstentu, urospirály) do uretry
76227	kryodestrukce lézí penisu kryochirurgickým přístrojem
76229	fotodestrukce lézí penisu laserem
76235	extrakorporální litotrypse solitárního konkrementu rázovou vlnou
76237	extrakorporální litotrypse mnohočetného či odlitkového konkrementu
76251	biopsie varlete oboustranná
76253	biopsie z penisu
76255	punkční biopsie prostaty
76317	výměna epicystostomie
76319	frenuloplastika jako samostatný výkon
76323	spongiokavernozní zkrat
76327	vynětí protézy varlete
76329	snesení perigenitálních kondylomat
76335	operační revize perirenálních nebo periureterálních tkání (absces, hematom, urinom...) jednostranná
76341	ureterotomie – nebo ureterektomie vč. ureterovezikální junkce jednostranná
76363	cystotomie ev. cystostomie (extrakce konkrementu, cizího tělesa, excize tumoru...
76365	punkční epicystostomie
76377	ošetření ruptury měchýře, ev. perforace měchýře
76395	meatotomie a rekonstrukce
76397	incize a drenáž periuretrálního abscesu, hematomu
76399	operace karunkuly nebo prolapsu uretry
76425	repozice parafimozy nebo uvolnění preputia
76427	cirkumcize , děti od 3 let a dospělí
76439	orchiektomie jednostranná
76440	orchiektomie radikální jednostranná
76443	orchidopexe
76445	korekce torze varlete včetně fixace druhého, pokud je indikována v jedné době nebo operační ošetření ruptury varlete jednostranné
76449	incize a drenáž abscesu skrota varlete a nadvarlete
76451	excize spermatokély nebo operace hydrokély jednostranná
76453	epididymektomie jednostranná
76459	ligatura vas deferens / vazektomie/ jednostranná
76465	incize abscesu prostaty nebo semenného váčku
76466	elektrovaporizace prostaty
76467	prostataktomie suprapubická

76497	výměna nefrostomie
76511	výkon flexibilním cystoskopem
76513	výkon flexibilním ureterorenoskopem
76515	biopsie s koagulací v dutém systému ledviny
76517	výkon flexibilním nefroskopem
76527	ureterorenoskopie
76529	ureteroskopie s tripsí konkrementu
76531	cystouretroskopie
76533	transuretrální prostatektomie
76537	termoterapie prostaty transuretrální
76539	perkutánní nefrostomie
76541	perkutánní discize pyeloureterálního přechodu
76543	nefroskopie perkutánní
76545	perkutánní extrakce jednoho či více konkrémentů jednostranná bez tripse (příčti k nefroskopii)
76547	perkutánní extrakce konkrementu jednostranná s tripsí (příčti k nefroskopii)
76551	perkutánní punkce a event. sklerotizace cysty ledviny nebo drenáž
76553	dilatace ureteru
76555	koagulace v měchýři nebo uretře
76557	TUR tumoru m.m. do 2 cm
76559	TUR tumoru m.m. nad 2 cm
76561	fotokoagulace tumoru laserem / příčti k cystoskopii
76563	TUR nebo discize hrdla měchýře
76565	biopsie event. extrakce z měchýře – cizí těleso, konkrement
76567	aplikace terapeutik do stěny měchýře event. uretry
76569	tripse konkrementu v m.m. s extrakcí fragmentů
76571	optická uretotomie
76573	vnitřní uretotomie (Otis)
76575	fotodiscize striktury uretry laserem / příčti k zákl. výkonu/
76581	implantace testikulární protézy
76601	minimálně invazivní uretropexe k léčbě stressové inkontinence
76619	fluorescenční diagnostika nádorů močového traktu (podána žádost o registraci)
77111	cystouretroskopie u dítěte
77113	TUR u dítěte

Příloha č. 5: Výkony, které lze provádět v režimu zákrokových sálků (ZS):

76255	Punkční biopsie prostaty
76319	Frenuloplastika jako samostatný výkon
10392	Ligatura vas deferens (vazektomie) jednostranná
76531	cystouretroskopie
76253	Biopsie z penisu
76329	Snesení perigenitálních kondylomat

Příloha č. 6: Výkony, které lze provádět v režimu jednodenní péče na lůžku (JPL):

Otevřené výkony:

Penis:

- 76253 Biopsie z penisu
- 76329 Snesení perigenitálních kondylomat
- 76319 Frenuloplastika jako samostatný výkon
- 76425 Repozice parařimozy nebo uvolnění prepucia
- 76229 Fotodestrukce lézí penisu laserem
- 76227 Kryodestrukce lézí penisu kryochirurgickým přístrojem
- 10383 Cirkumcize, děti od 3 let a dospělí

Skrotum:

- 76251 Biopsie varlete oboustranná
- 76443 Orchidopexe
- 76581 Implantace testikulární protézy
- 76327 Vynětí protézy varlete
- 10386 Orchiektomie jednostranná
- 10387 Orchiektomie radikální jednostranná
- 10390 Excise spermatokély nebo operace hydrokély jednostranná
- 10392 Ligatura vas deferens (vazektomie) jednostranná

Uretra:

- 76399 Operace karunkuly nebo prolapsu uretry
- 76573 Vnitřní uretrotomie (Otis)

Prostata:

- 76255 Punkční biopsie prostaty

Stresová inkontinence:

- 76601 Minimálně invazivní uretropexe k léčbě stressové inkontinence

Punkční a výměnné výkony:

- 76365 Punkční epicystostomie
- 76497 Výměna nefrostomie

Endoskopické výkony:

- 76219 Zavedení endoprotézy (Wallstentu, urospirály) do uretry
- 76565 Biopsie event. extrakce z měchýře – cizí těleso, konkrement, stent
- 76567 Aplikace terapeutik do stěny měchýře, event. uretry